

La sobreprotecció durant la infància: una arma de doble tall

Encara que els nens es criïn dins d'una bombolla, tard o d'hora n'hauran de sortir

per **Andrei Crista**

18/07/2022 12:31h

Donar atenció i cura als fills és una cosa que pot semblar intrínseca quan s'és mare o pare, però evitar que un nen pateixi o visqui experiències negatives, així com que la seva integritat corri perill per causes externes, porta a molts progenitors a sobreprotegir els seus fills.

Aquesta sobreprotecció es pot considerar una arma de doble tall: les conductes protectores dels pares eviten possibles mals que puguin sobrevenir a un fill, però alhora envien un missatge indirecte als petits sobre la seva incapacitat per a valer-se per ells mateixos.

A continuació s'exposen les conseqüències que pot tenir un estil de criança sobreprotector en el desenvolupament infantil, així com les repercussions a llarg termini en la personalitat i en la manera d'actuar d'aquests nens.

Què és la sobreprotecció?

La sobreprotecció familiar es compon d'una sèrie de conductes per part dels progenitors cap als seus fills que se sustenten en la base que **els pares són els únics responsables de tot el que els passi als seus descendents.**

Se sol donar en famílies que fomenten un estil de criança sobreprotector (Schaefer, 1959). En aquests casos les

conductes emeses pels pares es caracteritzen per una alta calidesa emocional però també per un baix control disciplinari.

Solen ser característiques d'aquesta tendència les conductes permissives i l'atenció excessiva per part dels pares, i, en concret, de la mare. Cobrir absolutament totes les necessitats dels petits sense que aquests hagin de fer esforços són conductes que apunten a la sobreprotecció.

Influència de la sobreprotecció en el desenvolupament infantil

Encara que l'objectiu o la força que mou als pares a donar la millor atenció als seus fills siguin positius, l'estil parental sobreprotector realment incideix de manera molt negativa en el seu desenvolupament. El que en realitat succeeix és que **posen límits als fills i els priven de la capacitat d'experimentar, de descobrir i d'aprendre** ells mateixos.

La sobreprotecció envia un missatge encobert d'incapacitat i de dependència als més petits. Aquests assumeixen que no són capaços de fer tasques senzilles com menjar, jugar al parc o córrer lliurement si els seus cuidadors no són presents, cosa que els genera por davant de situacions que per a la resta de persones no comporten cap percepció de risc.

En el fons, la sobreprotecció pot arribar a ser entesa com una falta de respecte cap als drets del nen: **la seva llibertat queda totalment arrabassada per part dels pares**, que han de supervisar i donar el vistiplau a absolutament totes les activitats que realitza.

Per tant, les conductes de sobreprotecció dels pares **es tradueixen en una falta d'autonomia i d'independència en el nen o en l'adolescent**. Això interfereix en el desenvolupament de l'exploració i incrementa els temors i la seva inseguretat.

Conseqüències de la sobreprotecció per al nen

Com s'ha comentat anteriorment, la sobreprotecció, contràriament al que pot semblar a priori, exerceix efectes negatius en el desenvolupament de l'infant. Aquest és un clar exemple que existeixen diverses variables ambientals que influeixen en la formació de la personalitat i en les conductes dels més petits.

Partint de **la teoria de Vygotski sobre la zona de desenvolupament pròxima i sobre la bastida**, guiar i protegir el nen és una cosa que tot adult ha de fer. Ensenyar com es duu a terme una tasca perquè, a través del modelatge i la pràctica, aquest la reproduïxi és essencial per a l'aprenentatge del petit.

El problema sorgeix quan la zona de desenvolupament pròxima no es produeix; això vol dir que no es proporciona al nen la distància suficient perquè pugui dur a terme tasques per si sol a causa del temor dels pares perquè ho faci malament o es lesioni.

En aquest moment el desenvolupament del petit s'està veient compromès. **Es veuen afectades àrees com la formació de la personalitat i de l'autoconcepte** o les habilitats psicomotores necessàries per a dur a terme activitats que els pares eviten que faci.

A més, aquesta incapacitat per a solucionar situacions difícils o gestionar problemes comporta un malestar interior en el petit del qual els pares no es podran encarregar. Els mecanismes de defensa psicològics, com ara la negació, s'activen i provoquen una incapacitat per a afrontar situacions negatives.

Respecte a l'autoconcepte, **el nen sobreprotegit se sent inferior a la resta del seu grup d'iguals** i molt dependent dels seus pares. Aquesta incapacitat del petit per a dur a terme tasques es traduirà en rebel·lia durant l'adolescència, etapa en què probablement serà molt influenciable per part dels seus amics ja que buscarà figures de dependència fora de la llar.

Per què els alguns pares sobreprotegeixen?

Sabent com de negatives són per al nen les conductes de sobreprotecció, per què existeixen pares que continuen exercint-les? Aquesta pregunta té diverses respostes, on intervenen els següents factors:

Cal destacar que **les conductes de dependència per part del fill cap als pares són habituals durant els primers mesos** de vida, en els quals el bebè depèn de manera total dels seus progenitors per a assegurar la seva supervivència.

Però, un cop han crescut, la dependència total es va reduint fins que arriba al punt que el petit necessita autonomia per a desenvolupar-se com a individu. I aquí és on resideix el problema: **molts pares allarguen massa aquest període de dependència**, i és llavors quan aquestes conductes de sobreprotecció resulten negatives.

Això succeeix especialment en mares i pares que tenen por al fet que els seus fills deixin d'estimar-los, i que consideren que marcar un patró de normes o deixar llibertat als seus fills és arriscat per les conseqüències negatives que això pugui tenir en relació amb els sentiments del fill cap als pares.

Un altre dels factors que porta a aquesta mena de conductes són els **sentiments de culpa per no passar més temps junts i el fet d'evitar el patiment** del petit. El desig que els seus fills no sentin tristesa i siguin totalment feliços fa que se'ls eduqui dins d'una bombolla de la qual, no obstant això, tard o d'hora hauran de sortir.

Per tant, és evident que una atenció bàsica cap al petit és necessària, però no s'ha de passar a l'extrem de sobreprotegir, ja que es poden produir conseqüències diferents de les que es volia: **manca de tolerància a la frustració, incapacitat per a gaudir** d'allò que es té o el fet d'evitar de les relacions interpersonals, entre moltes altres.

(*) Aquesta notícia s'ha traduït originalment del castellà de la pàgina '[EspañaDiario.tips](#)'